

Thermalhotel Fontana (C-411/22)

Datum rozhodnutí: 15. června 2023

Závěr: *Právo EU brání právní úpravě členského státu, podle níž je přiznání náhrady za ztrátu na výděлку, kterou pracovníci utrpěli z důvodu izolace nařízené po pozitivním výsledku testu na covid-19, podmíněno tím, že opatření izolace bylo nařízeno orgánem tohoto členského státu na základě této právní úpravy.*

Skutkové okolnosti: Společnost Thermalhotel Fontana má sídlo v Rakousku, kde provozuje hotel. Ve čtvrtém čtvrtletí roku 2020 bylo několik zaměstnanců tohoto hotelu testováno na covid-19 s pozitivním výsledkem, což společnost Thermalhotel Fontana oznámila rakouskému orgánu ochrany veřejného zdraví. Vzhledem k tomu, že tito zaměstnanci měli bydliště ve Slovinsku a Maďarsku, neuložil jim tento orgán opatření izolace uvedené v ustanoveních EpiG, nýbrž informoval příslušné orgány těchto členských států, které uvedeným zaměstnancům nařídily na stanovenou dobu izolaci v místě jejich příslušného bydliště. Během těchto dob izolace společnost Thermalhotel Fontana nadále vyplácela dotyčným zaměstnancům jejich odměny za práci v souladu – jak vyplývá z vyjádření rakouské vlády – s relevantními ustanoveními občanského zákoníku a Angestelltengesetz (zákon o zaměstnancích) (BGBl. Nr. 292/1921) ve znění Bundesgesetz (spolkový zákon) (BGBl. I Nr. 74/2019), které se na ně vztahovaly, protože jejich pracovní smlouva se řídila rakouským právem. Dopisy ze dne 1. prosince 2020 požádala společnost Thermalhotel Fontana správní orgán podle § 32 EpiG o náhradu za ztrátu na výděлку, kterou tito zaměstnanci utrpěli během doby své izolace, přičemž měla za to, že nárok na náhradu za tuto ztrátu na ni přešel z důvodu, že jim během této doby vyplácela jejich odměnu za práci. Rozhodnutími ze dne 29. prosince 2020 byly tyto žádosti zamítnuty.

Právní stránka: Je v zájmu veřejného zdraví, který podle čl. 45 odst. 3 SFEU umožňuje zejména omezit volný pohyb pracovníků, aby byla uložena taková opatření ukládající povinnost izolace, o která se jedná ve věci v původním řízení, a aby bylo stanoveno vyplácení náhrad za účelem podpory jejich dodržování. Náhrada vyplácená pouze osobám, které byly izolovány na základě vnitrostátní

právní úpravy s vyloučením zejména migrujících pracovníků, kterým byla izolace uložena na základě zdravotních opatření platných v členském státě jejich bydliště, se však nejeví jako vhodná k dosažení tohoto cíle. Poskytování náhrady takovýmto migrujícím pracovníkům by totiž mohlo i tyto migrující pracovníky podnítit k tomu, aby dodržovali izolaci, která jim byla uložena, a to ve prospěch veřejného zdraví. Pokud jde dále o možnost kontrolovat dodržování izolace, zdá se, že předmetná náhrada je poskytována oprávněným osobám na základě toho, že jim bylo uloženo izolační opatření, a nikoli proto, že toto opatření dodržují. V tomto kontextu je třeba konstatovat, že odmítnutí poskytnout náhradu za ztrátu na výděлку způsobenou opatřeními, kterými se ukládá povinnost izolace, jde nad rámec toho, co je nezbytné k zabránění takovéto nadměrné kompenzaci. Pro účely vyloučení této možnosti totiž stačí, aby rakouské orgány při přiznávání náhrady zohlednily náhradu, která již byla nebo má být vyplacena na základě právní úpravy jiného členského státu, a aby výši náhrady o tuto částku případně snížily.

Související judikatura: rozsudek ze dne 20. června 2013, *Giersch a další*, C-20/12, EU:C:2013:411

Relevantní právní úprava: článek 45 SFEU a článek 7 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 492/2011 o volném pohybu pracovníků uvnitř Unie

**Ministero dell'Istruzione,
dell'Università e della Ricerca
(Classements spéciaux) (C-132/22)**

Datum rozhodnutí: 15. června 2023

Závěr: *Právo EU brání vnitrostátní právní úpravě, jež stanoví, že pouze uchazeči, kteří získali určitou odbornou praxi ve vnitrostátních veřejných zařízeních vyššího uměleckého, hudebního a choreografického vzdělávání, mohou být připuštěni k řízení o zápisu na seznamy sestavené za účelem přijímání zaměstnanců do těchto zařízení prostřednictvím pracovních smluv na dobu neurčitou a na dobu určitou, a jež tak brání tomu, aby byla pro účely připuštění k tomuto řízení zohledněna odborná praxe získaná v jiných členských státech.*

Skutkové okolnosti: Samostatnými žalobami podanými v průběhu roku 2018 k regionálnímu správnímu soudu pro Lazio, Itálie, jenž je předkládajícím soudem, se žalobci v původním řízení domáhali zrušení ministerského nařízení č. 597/2018, přičemž zejména tvrdili, že uvedené ministerské nařízení tím, že pro účely účasti v řízení o přidělování pracovních míst pedagogů na dobu neurčitou a na dobu určitou v italských veřejných zařízeních vyššího uměleckého, hudebního a choreografického vzdělávání, uvedených v čl. 1 odst. 655 zákona č. 205/2017, neuznává odbornou praxi v délce tří nebo více let získanou v zařízeních stejné úrovně, jež se nacházejí v jiných členských státech než v Italské republice, porušuje článek 45 SFEU a článek 3 nařízení č. 492/2011. Ministerstvo tvrdilo, že ministerské nařízení č. 597/2018 nelze považovat za protiprávní, neboť bylo přijato na základě zákona č. 205/2017, jehož cílem je, jak vyplývá z jeho čl. 1 odst. 653, odstranit historicky danou nejistotu zaměstnání v odvětví vyššího uměleckého, hudebního a choreografického vzdělávání a ministerstvo má přesně stanovenou pravomoc. Kromě toho nedošlo k porušení článku 45 SFEU ani nařízení č. 492/2011, jelikož nedochází k rozdílnému zacházení na základě státní příslušnosti uchazečů, jelikož řízení uvedené v čl. 1 odst. 655 zákona č. 205/2017 je otevřeno jak italským občanům, tak cizincům. Kdyby ostatně bylo umožněno osobám, které získaly zkušenosti v jiných členských státech, aby se tohoto řízení zúčastnily, zkruslilo by to logiku dotčené vnitrostátní právní úpravy, jejímž cílem je podpořit odstranění nejistého zaměstnání v italských veřejných zařízeních vyššího uměleckého, hudebního a choreografického vzdělávání vypracováním seznamů pedagogů, kteří získali odbornou praxi v těchto zařízeních, a nikoli v zahraničí.

Právní stránka: Vyloučení uchazečů, kteří získali odbornou praxi v jiném členském státě než v Italské republice, z řízení uvedeného v čl. 1 odst. 665 zákona č. 205/2017 se nejvíe být samo o sobě nezbytné k podpoře odstranění nejistého zaměstnání, tedy zvýšení podílu pracovníků v pracovním poměru na dobu neurčitou v odvětví vyššího uměleckého, hudebního a choreografického vzdělávání v Itálii, jelikož toto řízení umožňuje, aby zařízení v tomto odvětví přijímala jak tyto pracovníky, tak pracovníky na dobu určitou. Cíle zvýšit podíl první kategorie v dotčeném odvětví by dále mohlo být dosaženo stejně účinně i za předpokladu, že by toto řízení umožňovalo přijmout více pracovníků na dobu neurčitou

než pracovníků na dobu určitou, otevřením téhož řízení uchazečům, kteří získali odbornou praxi v jiném členském státě než v Italské republice, aniž byla pracovní místa na dobu neurčitou vyhrazena pro pracovníky, kteří v uvedeném odvětví „dlouhodobě“ pracují na dobu určitou. Takové opatření by rovněž nebránilo Italské republice, aby konkrétně napravila nejistou situaci posledně uvedených pracovníků, která vyplývá, jak upřesňuje předkládající soud, z opakovaného uzavírání smluv na dobu určitou, zejména provedením opatření uvedených v ustanovení 5 rámcové dohody o pracovních poměrech na dobu určitou nebo tím, že by těmto pracovníkům byl poskytnut trvalý pracovní poměr.

Související judikatura: rozsudek ze dne 28. dubna 2022, *Gerencia Regional de Salud de Castilla y León*, C-86/21, EU:C:2022:310, ze dne 23. února 1994, *Scholz*, C-419/92, EU:C:1994:62, a ze dne 12. května 2005, *Komise v. Itálie*, C-278/03, EU:C:2005:281

Relevantní právní úprava: článek 45 SFEU a čl. 3 odst. 1 písm. b) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 492/2011 o volném pohybu pracovníků uvnitř Unie

First Bank (C-593/22)

Datum rozhodnutí: 6. července 2023

Závěr: *Není nezbytné, aby ujednání vložené do smlouvy o úvěru uzavřené mezi spotřebitelem a prodávajícím nebo poskytovatelem doslovně citovalo odpovídající závazné právní a správní předpisy vnitrostátního práva nebo obsahovalo výslovný odkaz na tyto předpisy, ale stačí, aby bylo věcně rovnocenné těmto závazným předpisům, a sice aby mělo stejný normativní obsah.*

Skutkové okolnosti: Dne 17. srpna 2007 uzavřeli žalobci v původním řízení jakožto spotřebitelé s Piraeus Bank Romania SA, nyní First Bank, smlouvu o úvěru ve výši 78 180 švýcarských franků (CHF) (přibližně 78 500 eur). V souladu s ujednáním obsaženým v čl. 6.3 první větě smlouvy o úvěru byli žalobci v původním řízení povinni složit nejpozději ke dni splatnosti částku potřebnou ke splacení na běžný účet zřízený u First Bank v měně uvedené ve splátkovém kalendáři. Žalobci v původním řízení podali k soudu prvního stupně v Kluži-Napoce, Rumunsko, žalobu, kterou se domáhali, aby byla prohlášena za zneužívající a neplatná ujednání smlouvy o úvěru, na jejichž základě museli nést kurzové riziko. Dále pak požadovali, aby bylo First Bank uloženo, aby za účelem obnovení smluvní rovnováhy vypočetla

a vybrala měsíční splátky, úroky a provize podle směnného kurzu švýcarského franku vůči rumunskému lei ke dni podpisu smlouvy, a to jak zpětně, tak do budoucna, až do splacení úvěru s vrácením přeplatku.

Právní stránka: Nelze mít za to, že smluvní ujednání, které odráží závazné právní a správní předpisy vnitrostátního práva, jež se na dotčenou smlouvu uzavřenou mezi smluvními stranami nepoužijí, nebo které pouze obecně odkazuje na právní předpisy použitelné bez ohledu na takové ujednání, odráží takové závazné předpisy ve smyslu čl. 1 odst. 2 směrnice 93/13. Naproti tomu nelze pro účely použitelnosti vyloučení z působnosti zavedeného v čl. 1 odst. 2 směrnice 93/13 vyžadovat, aby dotčené smluvní ujednání z formálního hlediska dokonale odpovídalo závazným právním a správním předpisům vnitrostátního práva, které má toto ujednání odrážet. Takový výklad by v konečném důsledku zpochybil užitečný účinek tohoto vyloučení. K tomu, aby smluvní ujednání „odráželo“ závazné právní a správní předpisy ve smyslu čl. 1 odst. 2 směrnice 93/13, musí tudíž toto ujednání reprodukovat normativní obsah závazných předpisů použitelných na dotčenou smlouvu tak, aby bylo možné mít za to, že konkrétně vyjadřuje tutéž právní normu, jako je norma, na kterou se tyto závazné předpisy vztahují. Tak je tomu nejen tehdy, když smluvní ujednání doslovně odpovídá závazným předpisům nebo na ně výslovně odkazuje, ale i tehdy, když je toto ujednání, byť vyjádřeno v odlišném znění, věcně rovnocenné těmto závazným předpisům.

Související judikatura: rozsudky ze dne 21. března 2013, *RWE Vertrieb*, C-92/11, EU:C:2013:180, a ze dne 3. dubna 2019, *Aqua Med*, C-266/18, EU:C:2019:282

Relevantní právní úprava: článek 1 odst. 2 směrnice Rady 93/13/EHS o zneužívajících ujednáních ve spotřebitelských smlouvách

BM (Résidence du demandeur de divorce) (C-462/22)

Datum rozhodnutí: 6. července 2023

Závěr: Příslušnost soudu členského státu k rozhodnutí o návrhu na zrušení manželského svazku je podmíněna tím, že navrhovatel, který je státním příslušníkem tohoto členského státu, předloží důkaz, že získal obvyklé bydliště v uvedeném členském státě nejméně šest měsíců bezprostředně před podáním svého návrhu.

Skutkové okolnosti: BM, německý státní příslušník, a LO, polská státní příslušnice, uzavřeli v roce 2000 v Polsku manželství. Se svými dětmi tam žili nejméně do června 2012. Dne 27. října 2013 podal BM návrh na rozvod manželství k okresnímu soudu v Hammu, Německo, přičemž tvrdil, že v červnu 2012 opustil společnou domácnost a od té doby se usadil v místě bydliště svých rodičů ve svém rodném městě v Německu. LO namítla nedostatek mezinárodní příslušnosti německých soudů, a to především z důvodu, že BM si poté, co opustil společnou domácnost, ponechal po většinu roku 2013 obvyklé bydliště v Polsku.

Právní stránka: Cíle předvídatelnosti, jakož i jednotného výkladu a použití v Unii, jimiž se řídí stanovení kritérií pro určení příslušnosti ve věcech manželských, jež jsou uvedena v čl. 3 odst. 1 písm. a) nařízení č. 2201/2003, by nemohly být dosaženy, pokud by navrhovatel musel pouze prokázat, že má obvyklé bydliště v členském státě soudu, u něhož byl návrh podán, po více či méně krátkou dobu v průběhu nejméně šesti měsíců bezprostředně před podáním jeho návrhu na zrušení manželského svazku. V takovém případě by se totiž dostatečnost doby obvyklého bydliště vyžadované po navrhovateli na území členského státu soudu, u něhož byl návrh podán, již ze své podstaty lišila případ od případu a podle kazuistického posouzení každého vnitrostátního soudu, u něhož byl návrh podán. Naproti tomu cílů uvedených v předchozím bodě tohoto rozsudku je dosaženo požadavkem, aby navrhovatel prokázal, že získal obvyklé bydliště v členském státě soudu, u něhož byl návrh podán, a to již od počátku období nejméně šesti měsíců stanoveného v čl. 3 odst. 1 písm. a) šesté odrážce nařízení č. 2201/2003. Konečně je třeba zdůraznit, že s ohledem na cíl zajištění rovnováhy mezi mobilitou osob uvnitř Unie a požadavkem právní jistoty, cílem sledovaným nařízením č. 2201/2003 a připomenutým v bodě 20 tohoto rozsudku, neukládá požadavek uvedený v předchozím bodě tohoto rozsudku navrhovateli nepřiměřenou zátěž, která by ho mohla odradit od toho, aby uplatnil důvod pro určení příslušnosti stanovený v čl. 3 odst. 1 písm. a) šesté odrážce tohoto nařízení. Z toho vyplývá, že v souladu s kritériem příslušnosti, na němž je založen čl. 3 odst. 1 písm. a) šestá odrážka nařízení č. 2201/2003, musí manžel, který má v úmyslu dovolávat se tohoto ustanovení, nutně prokázat obvyklé bydliště v členském státě soudu, u něhož byl návrh podán, od počátku

období nejméně šesti měsíců uvedeného v tomto ustanovení.

Související judikatura: rozsudek ze dne 25. listopadu 2021, *IB (Obvyklé bydliště manžela – Rozvod)*, C-289/20, EU:C:2021:955

Relevantní právní úprava: článek 3 odst. 1 písm. a) šestá odrážka nařízení Rady (ES) č. 2201/2003 o příslušnosti a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti

The Minister for Justice and Equality (Demande de consentement – Effets du mandat d'arrêt européen initial) (C-142/22)

Datum rozhodnutí: 6. července 2023

Závěr: *Okolnost, že evropský zatýkací rozkaz, na jehož základě bylo rozhodnuto o předání osoby, byl vydán orgánem, který není „vystavujícím justičním orgánem“, nebrání tomu, aby vykonávající justiční orgán, jemuž byla vystavující justičním orgánem předložena příslušná žádost, později udělil souhlas s tím, aby byla tato osoba stíhána, odsouzena nebo zbavena osobní svobody pro jiný trestný čin spáchaný před jejím předáním, než kvůli kterému byla předána.*

Skutkové okolnosti: Vrchní soud byl jakožto vykonávající justiční orgán požádán o výkon tří evropských zatýkacích rozkazů vydaných v roce 2016 v Nizozemsku, z nichž dva byly vydány státním zastupitelstvím v Amsterdamu a třetí nizozemským Nejvyšším státním zastupitelstvím. Usnesením, proti kterému nebylo podáno odvolání, rozhodl Vrchní soud poté, co zamítl vznesené námitky. Je nesporné, že žádná z těchto námitek se netýkala toho, že prvotní evropské zatýkací rozkazy byly vydány státními zástupci.

Právní stránka: Pokud by mělo být připsáno, že podmínky, za kterých bylo předání provedeno, mohou být předmětem přezkumu v rámci žádosti o souhlas podané na základě čl. 27 odst. 3 písm. g) a odst. 4 rámcového rozhodnutí 2002/584, vedlo by to k oddálení přijetí rozhodnutí o souhlasu z jiných důvodů, než jaké jsou stanoveny v tomto odstavci 4, což by bylo v rozporu s požadavkem rychlosti, který je základem tohoto rámcového rozhodnutí. Takový přezkum by byl mimoto neslučitelný se zásadou právní jistoty, jelikož by mohl zpochybnit konečnou povahu soudního rozhodnutí, kterým byl nařízen výkon dotčeného evropského zatýkacího rozkazu, což by bylo v rozporu se zásadou překážky věci pravomocně rozsouzené. Kromě

toho je třeba uvést, že vzhledem k tomu, že je nesporné, že usnesení o předání z roku 2017 nabylo právní moci navzdory tomu, že bylo přijato v návaznosti na evropské zatýkací rozkazy vyznačující se okolností, že byly vydány orgány, které nelze kvalifikovat jako „příslušné justiční orgány“ ve smyslu článku 6 rámcového rozhodnutí 2002/584, bylo by paradoxní zpochybnit z důvodu této okolnosti souhlas, který je základem věci v původním řízení a byl udělen na základě žádosti předložené příslušným justičním orgánem. Konečně výklad článku 27 rámcového rozhodnutí 2002/584 podaný v bodě 45 tohoto rozsudku může podpořit dosažení cíle spočívajícího v boji proti beztrestnosti, jež toto rámcové rozhodnutí rovněž sleduje. Pokud by totiž bylo možné připustit, že vykonávající justiční orgán může odmítnout udělit souhlas požadovaný podle čl. 27 odst. 3 písm. g) a odst. 4 uvedeného rámcového rozhodnutí z jiných důvodů, než jaké jsou stanoveny v tomto odstavci 4, byl by tím tento cíl ohrožen, neboť justiční orgány vystavujícího členského státu by nemohly stíhat, odsoudit nebo jinak zbavit osobu svobody za jiný trestný čin spáchaný před jejím předáním, než kvůli kterému byla předána.

Související judikatura: rozsudek ze dne 31. ledna 2023, *Puig Gordi a další*, C-158/21, EU:C:2023:57, ze dne 24. září 2020, *Generalbundesanwalt beim Bundesgerichtshof (Zásada speciality)*, C-195/20 PPU, EU:C:2020:749

Relevantní právní úprava: článek 27 odst. 3 písm. g) a odst. 4 rámcového rozhodnutí Rady 2002/584/SVV o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy

Banco Santander (Référence à un indice officiel) (C-265/22)

Datum rozhodnutí: 13. července 2023

Závěr: *Pro účely posouzení transparentnosti a případné zneužívající povahy ujednání smlouvy o hypotečním úvěru s pohyblivou sazbou, která jako referenční index pro pravidelnou revizi úrokové sazby použitelné na tento úvěr označuje index stanovený úředně zveřejněným oběžníkem, na nějž se uplatní zvýšení, je relevantní obsah informací obsažených v jiném oběžníku, který poukazuje na nutnost uplatnit na tento index, s ohledem na způsob jeho výpočtu, zápornou marži, aby tato úroková sazba byla sladěna s tržní úrokovou sazbou.*

Skutkové okolnosti: Dne 12. května 2006 uzavřeli ZR a PI na jedné straně a právní

předchůdkyně Banco Santander na straně druhé smlouvu o hypotečním úvěru na částku 197 934,54 eura. Podle článku 3a uvedené smlouvy (dále jen „sporné ujednání“) je úroková sazba pohyblivá, přičemž nová úroková sazba musí být stanovena na konci každého dvanáctiměsíčního období na dobu následujících dvanácti měsíců až do konce uvedené smlouvy. Nová úroková sazba je stanovena na základě „referenční sazby“, tedy IRPH [(referenční index hypotečních úvěrů)] úvěrových institucí, zvýšené o 0,20 procentního bodu, nebo „náhradní referenční sazby“, tedy IRPH bank, zvýšené o 0,50 procentního bodu. Ve sporném ujednání je rovněž upřesněno, že referenční sazba a náhradní referenční sazba jsou popsány v příloze VIII oběžníku č. 8/90.

Právní stránka: Za účelem určení, zda ujednání způsobuje „významnou nerovnováhu“ v právech a povinnostech stran, které vyplývají z dané smlouvy, v neprospěch spotřebitele, je třeba zohlednit především vnitrostátní právní úpravu, která se použije pro případ, že si smluvní strany samy daný aspekt neupravily, a přitom zhodnotit, zda a případně do jaké míry je právní postavení spotřebitele smlouvou zhoršeno ve srovnání s právním postavením, jaké by měl podle platné vnitrostátní právní úpravy. Pokud jde o ujednání týkající se výpočtu úroků ze smlouvy o úvěru, je rovněž relevantní srovnat způsob výpočtu sazby běžných úroků stanovený

tímto ujednáním a skutečnou výší této sazby, která z něj vyplývá, s běžně používanými způsoby výpočtu a zákonnou úrokovou sazbou, jakož i úrokovými sazbami používanými na trhu v okamžiku uzavření smlouvy dotčené ve věci v původním řízení pro úvěr ve srovnatelné výši a době trvání, jaká vyplývá z přezkoumávané smlouvy o úvěru. Je třeba rovněž připomenout, že transparentnost smluvního ujednání, jak ji vyžaduje článek 5 směrnice 93/13, je jedním z prvků, které je třeba zohlednit v rámci posouzení zneužívající povahy tohoto ujednání. Naproti tomu z čl. 4 odst. 2 uvedené směrnice vyplývá, že okolnost, že ujednání není sepsáno jasným a srozumitelným jazykem, nemůže sama o sobě propůjčit tomuto ujednání zneužívající povahu. Konečně je třeba zohlednit čl. 4 odst. 1 směrnice 93/13 v rozsahu, v němž upřesňuje, že zneužívající povaha smluvního ujednání se posuzuje zejména s ohledem na všechna ostatní smluvní ujednání.

Související judikatura: rozsudek ze dne 3. října 2019, *Kiss a CIB Bank*, C-621/17, EU:C:2019:820, ze dne 26. ledna 2017, *Banco Primus*, C-421/14, EU:C:2017:60

Relevantní právní úprava: článek 3 odst. 1, jakož i články 4 a 5 směrnice Rady 93/13/EHS o zneužívajících ujednáních ve spotřebitelských smlouvách

Zpracoval: Jan Tlamycha